



Koncernkontoret

Läkemedelsrådet

REGIONAL LÄKEMEDELSRIKTLINJE

Process	3.3.9	Version	4
Skapad av	LAG läkemedel vaccin	Dokument id	L1VA1-04
Godkänd av	Läkemedelsrådet	Gäller fr.o.m.	2024-06-18
Gäller för	Utförare av hälso- och sjukvård i Region Skåne	Gäller t.o.m.	2025-08-25

Pneumokockvaccination av riskgrupper (Vuxna och barn från 2 års ålder)

Äldre personer (över 65 års ålder) samt personer med vissa kroniska sjukdomar har en ökad risk att drabbas av pneumokockinfektioner. Dessa erbjuds kostnadsfri vaccination mot pneumokocker i Region Skåne.

Innehåll

Pneumokockvaccination av riskgrupper (Vuxna och barn från 2 års ålder) ..	1
1 Förändringar jämfört med tidigare version	3
2 Bakgrund	3
2.1 Pneumokockvacciner	3
2.2 Särskilt nationellt vaccinationsprogram för riskgrupper	4
2.3 Region Skånes riktlinjer	4
3 Riktlinjer	6
3.1 Vaccination av vuxna och barn från 2 års ålder med ökad risk för pneumokocksjukdom	6
3.2 Vaccination av vuxna och barn från 2 års ålder med mycket hög risk för pneumokocksjukdom.....	7
4 Bilaga 1	8
4.1 Medicinska riskgrupper med ökad risk för pneumokockinfektion – barn från 2 års ålder och vuxna	8
5 Bilaga 2	9
5.1 Grupper med mycket hög risk för pneumokockinfektion – barn från 2 års ålder och vuxna	9

1 Förändringar jämfört med tidigare version

2024-06-18

Avsnitt	Uppdatering
2.1	Har uppdaterats då Apexxnar bytt namn till Prevenar20 och fått indikation att ges till barn. Uppdatering: PCV15 ges inom barnvaccinationsprogrammet.
3:2	Har uppdaterats för att omfatta både vuxna och barn från 2 års ålder i samma anvisning pga att Prevenar20 (tid Apexxnar) fått barnindikation.
3.2.2	Har tagits bort eftersom detta avsnitt integrerats i 3:2.
Bilaga 1	Språklig ändring som anpassning till bilaga 2
Bilaga 2:	Har anpassats till att även omfatta barn från 2 års ålder pga att Prevenar20 (tid Apexxnar) har indikation för barn.
Bilaga 3	Har tagits bort eftersom informationen är integrerad i bilaga 2.

2 Bakgrund

2.1 Pneumokockvacciner

Polysackaridvaccin (PPV) består av kolhydrater (polysackarid) från pneumokockernas bakteriekapsel.

Det finns cirka 90 humanpatogena pneumokock-serotyper. Ett icke konjugerat polysackaridvaccin finns tillgängligt, Pneumovax® (PPV23) som innehåller kapselantigener från 23 serotyper. Dessa serotyper orsakar cirka 70% av invasiv pneumokocksjukdom i Sverige. PPV23 är godkänt för vaccination av barn från två års ålder och vuxna.

Konjugatvaccin (PCV) består av kolhydrater (polysackarid) från bakteriens kapsel som har kopplats till ett protein.

Fyra konjugerade polysackaridvacciner finns tillgängliga som ger skydd mot 10, 13, 15 respektive 20 pneumokockserotyper: Synflorix® (PCV10), Prevenar 13® (PCV13), Vaxneuvance® (PCV15) samt Prevenar20® (PCV20). Prevenar20 hette tidigare Apexxnar.

PCV10 är godkänt för vaccination av barn mellan sex veckor och fem års ålder. PCV13, PCV15 och PCV20 är godkända för barn från sex veckors ålder och vuxna.

PCV15 och PCV20 är båda nya, de har godkänts under år 2022.

PCV15 ges sedan 2023 inom det allmänna barnvaccinationsprogrammet.

Serotyp Vaccin	1	3	4	5	6A	6B	7F	9V	14	18C	19A	19F	23F	22F	33F	8	10A	11A	12F	15B	2	9N	17F	20
	PCV13	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■										
PCV15	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■									
PCV20	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■			
PPV23	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Tabell 1. Översikt av vilka pneumokockserotyper som ingår i tillgängliga pneumokockvacciner i Sverige (referens, [Vaccination av vuxna inför och efter splenektomi- riktlinjer från Svenska Infektionsläkarföreningen](#))

2.2 Särskilt nationellt vaccinationsprogram för riskgrupper

Vaccination mot pneumokocker ingår från den 1 december 2022 i ett nationellt vaccinationsprogram för riskgrupper. Vaccinationsprogrammet omfattar personer som är 2 år eller äldre inom medicinska riskgrupper (se nedan) samt personer från det år de fyller 75 år (gäller endast de födda 1947 eller senare). Vaccinationer som ingår i nationella vaccinationsprogram ska rapporteras till det Nationella vaccinationsregistret (NVR). Vaccinationerna ska registreras i PMO och överföring till NVR sker då automatiskt.

2.3 Region Skånes riktlinjer

Utöver det nationella vaccinationsprogrammet erbjuds dessutom i Region Skåne alla personer som är 65 år eller äldre samt personer oavsett ålder som haft invasiv pneumokocksjukdom, svetsare, rökare och personer med alkohol- eller narkotikaberoende fortsatt kostnadsfri vaccination mot pneumokocker. Detta rekommenderas också av Folkhälsomyndigheten.

Riktlinjerna beskriver vaccination av:

- Vuxna och barn från 2 års ålder med ökad risk för pneumokocksjukdom
- Vuxna och barn från 2 års ålder med mycket hög risk för pneumokocksjukdom

Sedan föregående version av riktlinjen har det tillkommit nya konjugatvaccin. Revaccination med PPV23 rekommenderas nu till en större grupp än tidigare.

Region Skånes riktlinjer följer i stort sett de rekommendationer som Folkhälsomyndigheten har publicerat. De skillnader som finns är att Region Skåne förordar vaccination med både PCV20 och PPV23 (där FoHM endast föreslår PCV20) till följande grupper med mycket hög risk för pneumokocksjukdom:

1. Nefrotiskt syndrom
2. Cochleaimplantation
3. Cystisk fibros
4. Vissa patienter med gravt nedsatt immunförsvar, se exempel nedan (sidan 7)

Skillnaden motiveras med att Region Skåne förordar optimalt skydd till alla med mycket hög risk för pneumokocksjukdom. Dessutom blir hanteringen enklare och risken för felordination minskar med endast två olika varianter av vaccinationsschema istället för tre. Region Skåne ansluter sig avseende punkt 4 till den rekommendation som bland annat Region Stockholm gör.

3 Riktlinjer

3.1 Vaccination av vuxna och barn från 2 års ålder med **ökad risk** för pneumokocksjukdom

Ge en dos Pneumovax® (PPV23) till följande grupper:

- Personer som är 65 år eller äldre
- kronisk hjärtsjukdom
- kronisk lungsjukdom (till exempel KOL, svår astma, lungfibros, bronkiektasier)
- andra tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion (till exempel BMI >40 eller neuromuskulär sjukdom)
- kronisk leversjukdom
- kronisk njursvikt
- diabetes mellitus
- personer som har haft invasiv pneumokockinfektion
- personer som röker
- personer med alkohol- eller narkotikaberoende
- svetsare

Fem år efter föregående dos Pneumovax® (PPV23): Revaccination med PPV23

Se sida 8, bilaga 1 flödesschema "Medicinska riskgrupper med ökad risk för pneumokockinfektion. Barn från 2 års ålder och vuxna".

3.2 Vaccination av vuxna och barn från 2 års ålder med **mycket hög risk** för pneumokocksjukdom

Ge först en dos Prevenar20® (PCV20). Minst 8 veckor därefter ge en dos Pneumovax® (PPV23) till följande grupper:

- Aspleni alternativt anatomisk eller funktionell hypospleni.
Vaccinationen bör om möjligt ges mer än två veckor innan, alternativt minst två veckor efter en splenektomi
- Likvorläckage
- Nefrotiskt syndrom
- Cochleaimplantation
- Cystisk Fibros
- Gravt nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling, till exempel organtransplanterade, cytostatikabehandlade eller behandling med motsvarande >15 mg prednisolon/dag, annan kraftigt immunosupprimerande medicinering eller TNF-hämmare i kombination med annan behandling (till exempel metotrexat)

För patienter som genomgått Hematologisk stamcellstransplantation (HSCT) finns ett särskilt vårdprogram. De flesta av dessa patienter rekommenderas 3 doser PCV20 följt av PPV23

Fem år efter föregående dos Pneumovax® (PPV23): Revaccination med PPV23

Personer som tidigare vaccinerats med PCV10, PCV13 eller PCV15:
Vaccineras enligt ovan.

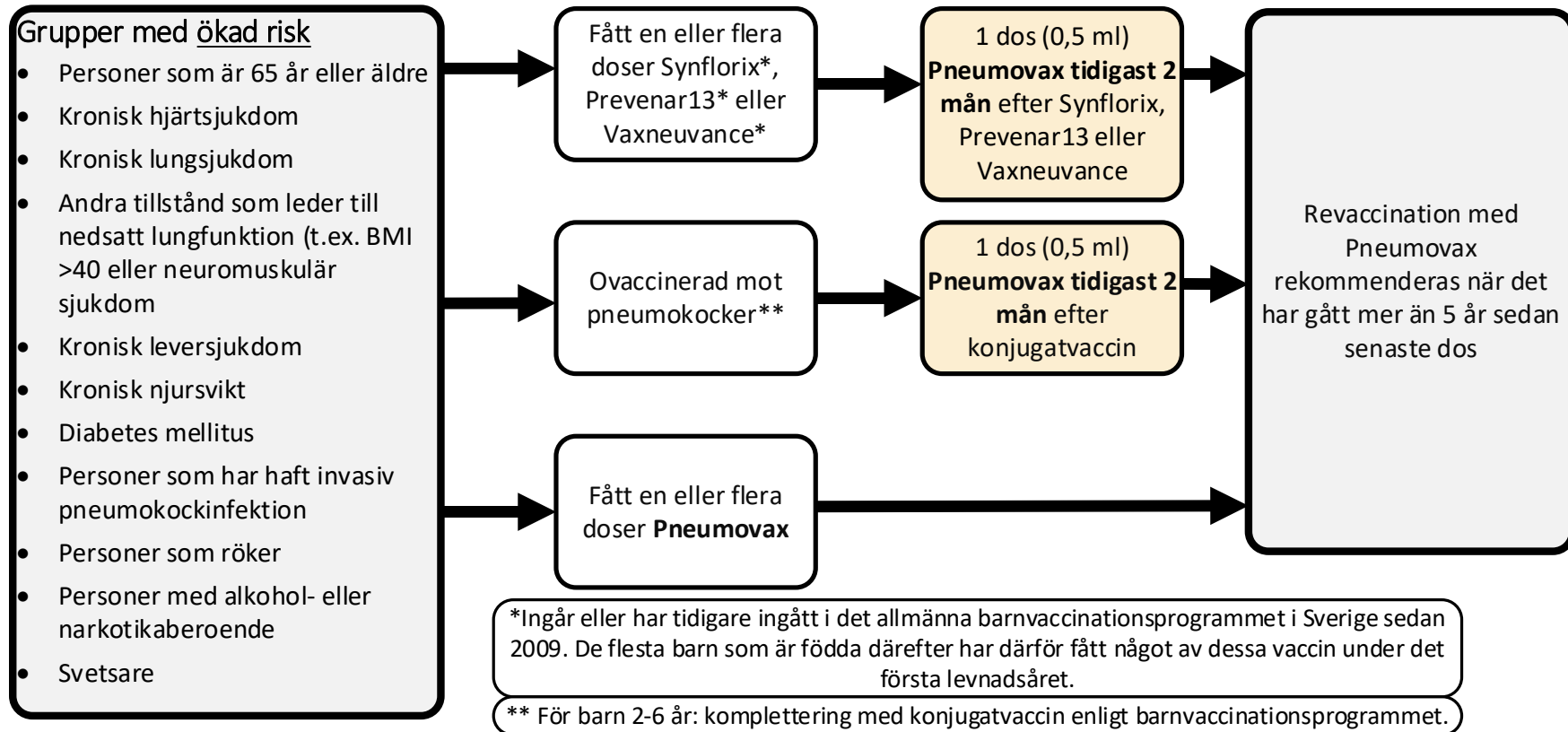
Personer som tidigare vaccinerats med PPV23: Ge PCV20 minst ett år efter senaste dosen PPV23 och ny dos PPV23 5 år efter senaste dosen PPV23

Se sida 9, bilaga 2 flödesschema "Grupper med mycket hög risk för pneumokockinfektion. Barn från 2 års ålder och vuxna."

Dokumentet är fastställt och signerat se läkemedelsrådets protokoll daterad 2024-06-18 [Läkemedelsrådet - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](https://www.skane.se)

4 Bilaga 1

4.1 Medicinska riskgrupper med ökad risk för pneumokockinfektion – barn från 2 års ålder och vuxna



5 Bilaga 2

5.1 Grupper med mycket hög risk för pneumokockinfektion – barn från 2 års ålder och vuxna

